

Література

1. Савин В. С. Авиация в Украине. Очерки истории / В. С. Савин. – Х.: Основа, 1995. – 264 с.
2. Стабинский П. М. Аэро и автомобильная жизнь / П. М. Стабинский. – К: Нагель, 1910. – № 8. – С. 15-41.
3. Повітряне право України: навч. посіб. / За заг. ред. В. В. Костицького. – Дорогобич: Коло, 2011. – 552 с.
4. Козловський А. А. Розвиток концепції повітряного права України: історія та сучасність / А. А. Козловський, З. І. Боярська // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: зб. наук. пр. – К.: НАУ. – № 3(12). – 2009. – С. 8-12.
5. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.: ІКАО; Конвенція, Поправки, Міжнародний документ від 07.12.1944 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_038
6. Троценко А. М. Історія цивільної авіації в Україні / А. М. Троценко. – К.: Аеробізнес, 2004. – 637 с.

УДК 629.782:17.024.4(73)(043.2)

Войновська А. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

КОСМІЧНА СТРАТЕГІЯ: ДОСВІД США

Космічна стратегія – це не план підтримки відповідної галузі, а передусім, це відповіді на актуальні питання економічного, соціального, науково-технічного розвитку країни, забезпечення національної безпеки. Тому, звичайно ж, важливо обговорювати пріоритети космічної стратегії, України, виходячи з досвіду провідних держав світу. А у сучасному світі безпека залишається одним з найбільш важливих факторів міжнародних відносин. З'являються нові загрози, нові ризики, з якими стикається міжнародне співтовариство в цілому і окремі держави зокрема. У цьому новому середовищі все більшого поширення набувають новітні технології, як здатні нести руйнування, так і необхідні для забезпечення безпеки. Космос все активніше використовується людством для задоволення різноманітних потреб, від космосу зараз залежить і економічний стан держави, і його безпека.

У цій сфері є свої лідери, і один з них – Сполучені Штати Америки, які мають дуже чітке розуміння своїх космічних амбіцій і сформульовано послідовну космічну стратегію. Космос є чинником забезпечення національної безпеки. Відбувається його активне використання в цілях збору інформації та для розміщення ударних засобів. Він стає сферою

зіткнення інтересів багатьох держав, які цілком виправдано визнають значимість розвитку космічних технологій та їх використання.

Аналізуючи космічну стратегію США, необхідно відразу сказати, що більшою мірою вона стосується військового використання космосу, однак невід'ємним її елементом є взаємопроникнення військового і цивільного космічних компонентів.

Розуміння космічної стратегії США було б неповним без уважного розгляду концепції «JointVision-2020» 2000 р. – планом розвитку збройних сил США до 2020 р, розробленим Об'єднаним комітетом начальників штабів. Цей документ є набагато більш амбітним. Основна мета, до якої прагнуть США, - всеосяжне панування [1]. У відповідності з цим принципом вони повинні бути готові до проведення військових операцій, в тому числі великомасштабних, у всіх областях оперативної діяльності: у космосі, на морі, на суші, у повітрі, а також в інформаційному просторі. Тим самим американське військове керівництво констатує свій намір добитися не абстрактного «лідерства у сфері космічної діяльності», а цілком конкретного військового панування в космосі.

Для того щоб домогтися необхідних переваг в космосі, в 2013 році було розроблено План Космічного командування США на період до 2020 р., в якому були названо чотири ключові моменти:

- контроль над космосом;
- глобальний захист;
- об'єднання всіх сил;
- глобальне партнерство.

Інтереси з безпеки в космосі у військових і цивільних збігаються, а не суперечать один одному. Комерційному сектору необхідна безпека вкладених в космічні технології інвестицій, а військовим - безпека власне військових систем. У цьому зв'язку Космічна політика Дж. Буша-мол. цілком відповідала інтересам як держави, так і приватного сектора. Штучні супутники Землі, видимі з значних територій поверхні Землі, що володіють високою швидкістю переміщення і регулярністю руху, дозволяють ефективно вирішувати важливі завдання визначення координат (в геодезії і навігації), передачі інформації (для телебачення, радіомовлення, телефонного та інтернет-зв'язку), спостереження за Землею (при дослідженні природних ресурсів і навколишнього середовища), вивчення та контролю процесів атмосфери [2].

У США були відпрацьовані механізми передачі цивільним відомствам інформації, отриманої від військових космічних систем, а також механізми залучення цивільних і комерційних космічних систем для вирішення військових завдань. Цивільні системи широко використовуються військовими відомствами, насамперед, шляхом оренди каналів комерційних супутників зв'язку.

Частиною використання космосу для ударних систем є система ПРО.

На думку американських експертів, існуючої системи ПРО наземного базування в тривалій перспективі буде недостатньо. Радари і перехоплювачі морського базування, по суті, також розміщуються на земній поверхні. У найближчому майбутньому США збираються зробити свої системи більш мобільними, що може забезпечити більшу гнучкість і високу ефективність у боротьбі з не передбачуваними погрозами, а також надати можливість командирам концентрувати або навпаки розподіляти ударні сили в залежності від вимог конкретної бойової обстановки [3].

Таким чином, вся космічна стратегія США спрямована на підтримку лідерства в космічній сфері, і навіть на домінування. Така позиція зустрічає явний спротив з боку інших країн світу, особливо тих, хто володіє певним потенціалом у цій сфері. США юридично намагається закріпити власну перевагу щодо космічного простору.

Література

1. Роговский Е. Борьба за контроль в космосе / Е. Роговский // Международные процессы. Май-август 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.portalus.ru/modules/internationallaw/rus>
2. Fabian Eilingsfeld. An Alternative Strategy Process for Planning Government Space Programs [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spacefuture.com>
3. Report of the Commission to assess United States National Security Space Management and Organization. 2013. p. 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iskran.ru/show.php>

УДК 341.229

Глек А. І., студент,
ПВНЗ «Буковинський університет», м. Чернівці
Науковий керівник: Селезньова О. М., д.ю.н., доцент

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ КОСМІЧНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

Формування нової галузі права є досить складним процесом. Так, починаючи із середини минулого століття, поступово накопичувалися наукові аргументи для вирішення проблеми виділення космічних відносин у самостійну сферу правового регулювання. Появі нормативно-правових засад космічної діяльності в Україні передував саме розвиток науково-правової думки про неї. Комплексне дослідження поглядів вчених та практиків, аналіз законодавства та практики здійснення даного виду діяльності в Україні сприяє найбільш ґрунтовному дослідженню космічної діяльності та запровадженню ефективних механізмів її правового регулювання.